

Oslo kommune

Barnehage

Standard kravspesifikasjon 2015

Om standard kravspesifikasjoner

Dette dokumentet beskriver de krav som stilles til utforming av og funksjonalitet i bygget, uavhengig av hvem som skal forvalte, drifte og vedlikeholde bygget i etterkant.

Kravsettet tar utgangspunkt i politiske vedtak i Oslo kommune og funksjonelle behov til bygget. Kravsettet kommer i tillegg til gjeldende lover og regler for bygg generelt og for denne type bygg spesielt.

Kravsettet inneholder krav som benyttes likelydende for forskjellige formålsbygg, og krav som er spesifikke for dette formålsbygget. De krav som kan gjenfinnes på ett eller flere andre bygg er markert med en asterisk (*).

Kravsettet er standardisert. Tilpasninger kan gjøres i det enkelte prosjekt på følgende områder:

- Detaljering / spesifisering av krav - Noen krav har *kursivtekst* med formuleringer knyttet til at kravet skal vurderes/detaljeres, og med en beskrivelse av hvilke vurderinger/ detaljeringer som skal gjøres. Dette innebærer at disse kravene ikke er endelig utformet, men at det enkelte prosjekt må ferdigstille kravet i samsvar med de behov som bygget skal dekke som er avdekket i konseptvalgutredning og de føringer som fremgår av kursivteksten.
- Nybygg / rehabilitering - Krav gjelder enten ved nybygg, rehabilitering eller begge. Dersom krav kun gjelder for den ene typen, er det markert med henholdsvis «Gjelder kun rehabilitering» eller «Gjelder kun nybygg». Krav som ikke er markert på denne måten gjelder uavhengig av om det er rehabilitering eller nybygg.
- Prosjektspesifikke krav – forhold knyttet til tomt, regulering, tilpasning til eksisterende bygningsmasse, ol. Slike krav kommer i tillegg til standardkravene som er beskrevet i dette dokument.

Kravene i standard kravspesifikasjoner er vedtatt av byrådet i Oslo 20.08.2015.

Innholdsfortegnelse

1	Generelle krav	5
1.1	Byggeplass.....	5
1.2	Dokumentasjon	5
2	Om formålet.....	8
2.1	Areal.....	8
3	Bygget.....	9
3.1	Energi.....	10
3.2	Materialer	10
3.3	VVS.....	11
3.3.1	Varme	11
3.3.2	Ventilasjon	11
3.3.3	Sanitær	12
3.4	Elektro / IKT.....	13
3.4.1	Nettverk og kabling	14
3.4.2	Belysning	14
3.5	Automasjon	14
3.6	Brannsikring	14
3.7	Overflater og interiør	15
3.7.1	Dører.....	16
3.7.2	Vinduer	16
3.8	Fast inventar.....	16
4	Base- og temarom.....	18
4.1	Temarom.....	18
5	Fellesareal.....	20
6	Personalareal	23
6.1	Administrasjon.....	23
6.2	Personalrom	23
6.3	Garderobe/Dusj/Toalett	23
7	Kommunikasjonsareal	25
8	Støtteareal.....	26
8.1	Toaletter	26
8.2	Lager	26
8.3	Renhold.....	27

8.4	Tekniske rom.....	28
8.5	Avfallshåndtering.....	29
9	Utendørsareal.....	30
9.1	Trafikk og parkering.....	31
9.2	Lekeområde	32
9.3	Annet.....	32
10	Arealskjema.....	33
11	Luftmengdetabell	35

1 Generelle krav

KUNST OG UTSMYKNING* 244

Kunstnerisk utsmykking skal følge Oslo kommunes regelverk for utsmykking av kommunale bygg i Oslo. Plassering og sikring av ny og / eller eksisterende kunst, samt materialvalg skal avklares i samråd med kunstutvalget i kunstprosjektet så tidlig som mulig. Hvis kunst plasseres i lekeområder skal den også tilfredsstillende krav i Lekeplassforskriften.

1.1 Byggeplass

GJENVINNING AV AVFALL FRA BYGGEPLASS* 357

Minimum 85 vektprosent av avfallet som oppstår i tiltak som har krav om avfallsplan i henhold til byggeteknisk forskrift skal sorteres i ulike avfallstyper og leveres til godkjent avfallsmottak eller direkte til gjenvinning. Avfall som består av gravemasser fra byggevirksomhet er ikke omfattet.

GRAVEINSTRUKS* 685

Ved graving i eller ved det kommunale veinettet, skal Instruks for gravearbeider på det kommunale veinettet i Oslo følges (http://www.bymiljoetaten.oslo.kommune.no/for_entreprenorer/graveinstruks/)

1.2 Dokumentasjon

OPPFØLGING AV MILJØKRAV* 539

Prosjekter over 250 kvm har et miljøprogram. Det skal utarbeides og følges en miljøoppfølgingsplan basert på miljøprogrammet delt opp i områdene klima og energi, materialer, avfall, grunnforhold, transport og økologi.

Avhengig av gjennomføringsmodell vil ansvar for å utarbeide/ferdigstille Miljøprogram og Miljøoppfølgingsplan kunne variere mellom kommunen og leverandøren. Hvordan dette skal håndteres må detaljeres i det enkelte prosjekt.

PLAN FOR SIKKERHET OG SONEINDELING* 168

Planer for sikkerhet og sonedeling av bygget skal utarbeides. Planene skal ivareta person- og verdisikkerhet. Skal synliggjøre omfang av overvåking og alarmering samt soneinndeling med adgangsbegrensning, elektronisk og manuell.

BRUTTO-/NETTOFAKTOR* 612

Det skal beregnes og begrunnes brutto-/nettofaktor for prosjektet. Bruttoareal er areal av måleverdige deler begrenset av ytterveggs utside. Nettoareal omfatter alle programmerte rom (f.eks. klasserom, kontorer, pasientrom, arbeidsrom, toalettrom, støtterom og lagerrom), men ikke korridorer og andre interne trafikkareal eller teknisk serviceareal, ei heller "mørke arealer" i kjeller og på loft. Forhold som gjør at brutto-/nettofaktor øker skal beskrives.

Faktoren skal søkes å holdes så lav som mulig. Behovet for en slik beregning fra leverandøren vil variere fra prosjekt til prosjekt, avhengig av kontraktstrategi og hvor langt man har kommet i prosjektet før det legges ut i markedet.

MØBLERINGSPLAN* 56

Det skal utarbeides en møbleringsplan som viser hvordan de ulike arealene tenkes innredet. Søylor og andre faste bygningsinstallasjoner skal fremkomme. Møbleringsplan skal hensynta forhold som dagslys og rømningsveier, varme, ventilasjon, trekk osv.

Hvem som skal ha ansvaret for en slik plan og når hvilke deler av den skal utarbeides vil variere, avhengig av kontraktstrategi og hvor langt man har kommet i prosjektet før det legges ut i markedet.

UTOMHUSPLAN* 72

Utomhusplanen skal også vise plassering av sluk og retning for avrenning av overvann og deponering av snø.

Hvem som skal ha ansvaret for en slik plan og når hvilke deler av den skal utarbeides vil variere, avhengig av kontraktstrategi og hvor langt man har kommet i prosjektet før det legges ut i markedet. Kravet må derfor vurderes og presiseres i det enkelte prosjekt. Krav til utomhusplan i byggesaken er også definert i veileder fra Plan og bygningsetaten.

BELYSNINGSPLAN* 697

Det skal utarbeides en belyningsplan med angivelse av lux. Lysberegninger av typiske rom for det aktuelle bygget skal utføres og fremlegges, samt dokumenteres.

Hvem som skal ha ansvaret for en slik plan og når hvilke deler av den skal utarbeides vil variere avhengig av kontraktstrategi og hvor langt man har kommet i prosjektet før det legges ut i markedet. Kravet må derfor vurderes og presiseres i det enkelte prosjekt.

KLIMAGASSREGNSKAP* 739

Det skal utarbeides klimagassregnskap for bygget. Materialer med lave utslippsverdier skal tilstrebes. For de 10 største klimagasspostene/materialene i det enkelte prosjekt må det begrunnes hvorfor det ikke kan velges alternative materialer og hvilke tiltak som er gjort for å redusere utslippene. Det skal overleveres nødvendig dokumentasjon fra relevante faser for å kunne utarbeide klimagassregnskap. Jf. 358 om EPD (environmental product declaration).

Krav til dokumentasjon til entreprenøren vil variere avhengig av kontraktstrategi. Hvem som skal fremskaffe og sette sammen dokumentasjonen må detaljeres i det enkelte prosjekt, avhengig av hvem som har ansvar for hvilke faser i prosjektet.

ENERGIMERKING* 360

Det skal beregnes og leveres energimerke iht. til Forskrift om energimerking av bygninger og energivurderinger av tekniske anlegg.

BYGGTEGNINGER AS BUILT* 672

Det skal leveres komplette tegninger over bygget as built for registrering i ORRA brann.

Dette kravet gjelder for prosjekter som skal utføres, forvaltes og driftes av andre enn kommunale foretak.

2 Om formålet

BARNEHAGE 49

Det er et overordnet formål med barnehagebygg og tilhørende uteområder at barna skal gis mulighet for variert aktivitet i trygge omgivelser, at det skal være åpne og transparente bygg med egnete lydforhold og med mulighet for fleksibel bruk av arealet, utformet for formålet ut fra hensynet til barnas alder, oppholdstid og antall barn.

2.1 Areal

FUNKSJONSAREAL* 695

Det samlede funksjonsareal per barn/elev er styrende.

AREAL PER BARN 53

Det skal være 18 plasser for barn over 3 år per base/sone med 4 kvm netto leke- og oppholdsareal (NLA) per barn.

AREALSKJEMA 741

Arealkrav for nye barnehager er beskrevet i arealskjema for barnehage. Dette definerer minimumskrav til areal for ulike funksjoner i barnehagen.

Kravet gjelder kun ved nybyggsprosjekter.

3 Bygget

RESERVEKAPASITET* 662

Følgende minimumskrav stilles til reserveplass / reservekapasitet for tekniske installasjoner:

- Ventilasjonssjakter med 20 % reserveplass for fremtidig montasje av kanaler for spesialventilasjon
- Rørsjakter med 20 % reserveplass for fremtidig montasje av rørinstallasjoner
- Elektrosjakter med 20 % reserveplass for fremtidig montasje av kabler
- Elektrotavler med 20 % reservekapasitet og reserveplass for fremtidig montasje av utstyr
- Horisontale føringsveier med 20 % reserveplass for fremtidig montasje av utstyr

Tekniske installasjoner skal plasseres slik at fremtidig fjerning og oppsetting av innervegger kan foregå med små inngrep. Reservekapasiteten/-plassen skal plasseres slik at det er mulig å nyttiggjøre seg den i fremtiden, for eksempel skal hjørner unngås.

Det skal vurderes om 20 % er tilstrekkelig reservekapasitet, basert på planlagt og fremtidig bruk av bygget i henhold til avdekket behov i konseptvalgutredningen. Krav til reservekapasitet tilpasses behovet. Merk også at 20 % på et lite anlegg ikke nødvendigvis vil være tilstrekkelig for å utvide kapasitet i særlig grad hvis det er faktisk behov for utvidelse senere.

SKILTING* 3

Bygget skal være godt skiltet både utvendig og innvendig i tråd med krav til universell utforming og lovpålagt skilting, samt skilting i forhold til beredskap. Utforming av skilt i offentlige arealer skal utføres i henhold til Oslo kommunes designhåndbok.

LÅSSYSTEMER* 687

Bygningene skal utstyres med helhetlig elektronisk system for adgangskontroll og innbruddsalarm med betjeningssystem som styres fra PC. Låssystemene skal være programmerbare for å kunne gi differensiert tilgang med sonedeling for bestemte arealer, personer og tidspunkter. Betjeningsenheter for adgangskontroll skal ha nødvendig belysning for enkel betjening. Hvilke arealer som skal ha adgangskontroll er angitt i krav til det enkelte areal.

TILPASNINGSDYKTIGHET 536

Bygget skal planlegges med nødvendig fleksibilitet, generalitet og elastisitet for å hensynta fremtidig bruk og eventuell utvidelse.

Omfanget av dette kravet må spesifiseres nærmere i prosjektet, ut fra en vurdering av sannsynlighet for annen bruk av bygget, reguleringsmessig handlingsrom for å utvide bygget, osv. Krav til fleksibilitet, elastisitet og generalitet må avklares i konseptvalgutredningen.

3.1 Energi

PASSIVHUSSTANDARD* 751

Bygget skal tilfredsstillere krav til passivhus som definert i NS3701:2012 Kriterier for passivhus og lavenergibygninger - Yrkesbygninger ved nybygg og ved totalrehabilitering der tilsvarende krav fra teknisk forskrift som ved nybygg skal følges.

Dersom prosjektet dekkes av kravet i kravID 538 Energikrav rehabilitering, gjelder ikke dette kravet.

ENERGIKRAV REHABILITERING* 538

Ved hovedombygging eller rehabilitering som ikke omfattes av teknisk forskrift slik som nybygg skal bygget eller bygningsdelen som rehabiliteres/bygges om tilfredsstillere minimum energikarakter B for den aktuelle typen bygg i energimerkeordningen.

Kravet gjelder kun ved rehabiliteringsprosjekter.

Dersom prosjektet dekkes av kravet i kravID 353 Passivhusstandard, gjelder ikke dette kravet.

ENERGIFORSYNING* 623

Nye bygg og totalrehabiliteringsprosjekter over 250 m² skal bygges med system for vannbåren varme og søkes tilkoblet fjernvarmenettet der dette er mulig. Dersom fjernvarme ikke kan benyttes skal det gjøres en kost/nytte vurdering av andre relevante energisystemer som hovedkilde, for eksempel:

- Bruk av overflødig energi fra kilder i nærliggende bygg
- Fornybar energi basert på væske/vann varmepumpe
- Fornybar energi basert på luft/vann varmepumpe
- Fornybar energi basert på sol

Utstyr spesifiseres mht. ytelse, virkningsgrader og årskostnader ved gitte laster. Leveringsbetingelser for energi skal også oppgis.

Det skal ikke benyttes fossilt brensel som for eksempel oljefyr.

ENERGIMÅLERE* 663

Det skal installeres separate tilgjengelige energimålere som gjør det mulig å etablere et energioppfølgingssystem med automatisk avlesning (EOS), og med mulighet for uthenting av energitemperaturkurve (ET-kurve) for bygget. Det skal etableres separate målere for:

- romoppvarming
- ventilasjonsvarme
- varmtvann
- vifter og pumper
- belysning
- teknisk utstyr
- kjøling

3.2 Materialer

EGENSKAPER* 355

Det skal benyttes lavemitterende materialer (klasse 2) i henhold til NS-EN 15251:2014, på 80% av materialene innenfor dampsperran.

FARLIGE STOFFER* 363

Produkter som inneholder stoffer på Miljødirektoratets prioritetsliste og kandidatliste (REACH) skal ikke benyttes. Produkter skal ha komplette sikkerhetsdatablad på norsk, svensk, dansk eller engelsk som kan forevises oppdragsgiver på forespørsel. Substitusjonsvurderinger kan gjøres og godkjennes av oppdragsgiver i en fravikssøknad.

EPD* 358

Det skal innhentes minimum 2 EPD (environmental product declaration) på minst 10 forskjellige bygningsprodukter i ulike produktgrupper brukt i stort omfang for vurdering av hvilke produkter som skal benyttes. Se mer informasjon på www.epd-norge.no.

TREVERK* 364

Trevirke og trebaserte produkter skal være produsert av tømmer fra FSC levende skog-sertifisert eller PEFC-sertifisert skog (www.pefcnorge.org/index.cfm). Tømmer fra regnskog skal ikke benyttes, uansett sertifiseringsordning.

3.3 VVS

LEGIONELLA* 540

Anlegg skal konstrueres slik at anbefalinger gitt i Folkehelseinstituttets veileder for forebygging av legionellasmitte kan følges.

3.3.1 Varme

OPPVARMING OG TEMPERATUR I BYGGET* 551

Bygget skal varmes opp på en slik måte at lukt, støv og gasser unngås. Det skal være mulig med lokal overstyring av ønsket temperatur. Temperaturforskjeller mellom ankelhøyde og hodehøyde når en sitter skal ikke overstige 3 grader. Temperaturen skal være mellom 19-22 grader i perioden oktober-april, og ellers mellom 19-26 grader. Overskridelse av høyeste temperatur godtas, men ikke mer enn totalt 50 timer innenfor skolens brukstid i et normalår. Andre krav til oppvarming er beskrevet for det enkelte areal. Ved beregning av innetemperatur skal det tas hensyn til varme fra varmeproduserende installasjoner og utstyr, som for eksempel PC-er og ladeskap.

3.3.2 Ventilasjon

STYRING AV VENTILASJON* 542

Ventilasjonsanlegget skal la seg effektivt styre etter brukstider og luftkvalitetsparametre. Ventilasjon skal løses uten opplevelse av trekk.

INNEKLIMA* 625

Krav til luftmengder er definert i luftmengdetabell for bygget.

3.3.3 Sanitær

SANITÆR OG VÅTROM* 402

Våtromsnormen skal følges for alle rom som defineres som våtrom i kravspesifikasjonen. Dersom det er avvik fra krav i Våtromsnormen, vil dette være spesifisert for det enkelte areal. Noen arealer er definert som delvis våtrom, og da legges våtromsnormen til grunn for gulv og i eventuelle våte soner på vegg.

SERVANT OG VANNRENNER* 621

Servanter og vannrenner skal leveres med berøringsfrie tappearmaturer koblet til strøm og mulighet til å regulere temperaturen, og med skoldesperre. Det er angitt på beskrivelse av det enkelte areal om det skal være servant og / eller vannrenne. I boenheter gjelder egne krav til servanter. Servant leveres med speil montert på veggen over.

UNIVERSELT UTFORMET SERVANT* 657

Universelt utformede servanter leveres med armatur med lang hendel for ettgreps styring, skoldesperre og utforming for å unngå vannsøl. Det er angitt i det enkelte krav om det skal være universelt utformet servant. Leveres med speil montert på vegg over servant som kan benyttes både av stående og sittende i rullestolhøyde.

DUSJANLEGG I GARDEROBER* 620

Dusjområdet skal være skjermet for innsyn fra trafikkareal gjennom inngangsdør fra garderobe. Det skal leveres veggmonterte knagger og dusjhoder i henhold til planlagt antall brukere. I felles dusjanlegg skal minimum 25 % av dusjhodene plasseres i egne dusjniser. Dette arealet er våtrom. Dusj skal ha tidsstyrt av/på batteri med trykkstyring eller fotocelle. Det skal være slukrenne i gulv ved mer enn et dusjhode, ellers vanlig sluk. Det skal være varme i gulvet.

Dimensjonering av dusjanlegg for de forskjellige garderobene avhenger av antall brukere. Det må detaljeres i det enkelte prosjekt.

SANITÆRGARNITYR* 595

I alle offentlige / felles arealer skal det monteres nødvendig sanitærgarnityr ved servant og toalett. Alt sanitærgarnityr leveres av oppdragsgivers leverandør, og bestilling koordineres med oppdragsgiver. Entreprenør skal montere. Dersom dette ikke gjelder for et spesielt areal, vil det være presisert i krav til det arealet.

VANLIG TOALETT* 622

Toalett skal være veggmontert. Det skal være servant i tilknytning til toalett.

Gulv og vegg bak toalett skal utføres av vinyl eller annet materiale som ikke kan trekke urin/lukt.
Dette arealet er delvis våtrom.

UNIVERSELT UTFORMET TOALETT* 589

Følgende fast inventar skal leveres:
- nedfellbart støttehåndtak på begge sider av toalett med toalett-papirholder
Dette arealet er delvis våtrom. Det skal monteres universelt utformet servant.
Det skal monteres enkelt stikk ved toalett som forberedelse til montering av spyl/tørk toalett.

Det skal vurderes om det skal være alarm (benytt begrepet "lavtsittende signalkontakt som går til personalet"), avhengig av om det finnes noen som kan ta i mot signalet. Ved velferdsteknologi skal det presiseres at alarmen skal kobles til relevante fagsystemer for oppfølging av beboere.

3.4 Elektro / IKT

ELEKTRO* 400

Relevante NEK standarder skal følges, med de krav som defineres for det aktuelle formålsbygg.

STRÅLING* 627

Anbefalinger fra Statens Strålevern benyttes i vurderinger rundt stråling og plassering av utstyr som avgir stråling.

ELSTIKK* 670

Kurser skal leveres med 16A med mindre annet er spesifisert. Når det omtales stikk, så betyr det ett dobbelt elstikk.

STIKK I FELLESAREALER* 713

I alle felles / offentlige arealer skal det være minimum 1 stikk per 10 løpemeter vegg til bruk for rengjøringsmaskiner og lignende. Andre krav til antall og plassering av stikk er presisert for det enkelte areal.

TILRETTELEGGING FOR HØRSELHEMMEDE* 639

Det skal installeres et anlegg med tilrettelegging for hørselshemmede i alle arealer for felles bruk.

Behovet må vurderes i det enkelte prosjekt.

BARNESIKRING 572

I areal hvor barn oppholder seg skal lysbrytere utformes slik at barna ikke kan leke med lyset, og stikkontakter skal være barnesikre.

3.4.1 Nettverk og kabling

INFRASTRUKTUR* 172

IKT infrastruktur skal settes opp i henhold til gjeldende versjon av Oslo kommunes Retningslinjer for LAN-design (se vedlegg).

Kapasitet må detaljeres i henhold til planlagt bruk.

TRÅDLØST NETT* 546

Det skal etableres trådløst nett i bygget med nok aksesspunkter til å etablere beskrevet dekning.

Dimensjonering og kapasitet på det trådløse nettet må beskrives i det enkelte prosjekt, avhengig av avdekket behov. Ha fokus på nødvendig kapasitet i et langtidsperspektiv.

3.4.2 Belysning

LYSKULTUR* 401

Lyskultur sine Lux-tabeller og relevante publikasjoner skal følges, med de krav som defineres for aktuelle formålsbygg eller funksjoner, innendørs og utendørs.

KVALITET PÅ BELYSNINGSUTSTYR* 659

Det skal benyttes energieffektiv belysning. Armaturer skal velges og plasseres med fokus på levetid, renhold og hærverk. Alle armaturer skal ha glatte og jevne overflater for enkelt renhold. Det skal være mulig å skifte lyskilde uten spesialverktøy. Alle armaturer skal bruke lyskilder som er standard lagervare.

INNENDØRS I FELLES / OFFENTLIGE AREALER* 630

Belysning skal være tidsstyrt, med lokal overstyring. Belysning plasseres i moduler i forhold til akser/linjer. Det skal benyttes lavtsittende ledesystem med etterlysende ledelinjer.

3.5 Automasjon

STYRINGSSYSTEM FOR BYGGET* 640

Det skal være mulig å koble alle tekniske anlegg opp mot et sentralt driftsanlegg. Det skal tilrettelegges for overvåkning og fjernstyring av ulike driftsanlegg for å kunne følge opp energiforbruk, alarmer, osv. Det skal benyttes åpne protokoller. NS 3935 Integreerte tekniske bygningsinstallasjoner (ITB) - Prosjektering, utførelse og idriftsettelse skal følges.

For omsorgsbolig må behovet vurderes i det enkelte prosjekt, avhengig av størrelse på bygget, hvordan energi til boenhetene håndteres og lignende.

3.6 Brannsikring

BRANNALARMANLEGG* 635

Bygget skal overvåkes av et automatisk, adresserbart brannalarmanlegg (kategori 2) med trådløs overføring til 110-sentralen. Overvåkbar utvendig

nøkkelsafe skal sikre brannvesenets adkomst til bygget. Det skal være urbryter for utkobling av alarmoverføring fra 1 - 12 timer.

SLUKKEANLEGG* 711

Det skal installeres heldekkende automatisk slukkeanlegg.

3.7 Overflater og interiør

FARGER* 684

Det skal utarbeides en material- og fargeplan. Alle farger konfereres med og godkjennes av oppdragsgiver. Det skal være farger i henhold til RAL eller NCS fargesystem. Fargevalg skal hensyntas ved beregning av lysspredning inn i rommene.

UTVENDIGE FASADER* 81

Antitaggbehandling skal utføres på alle deler av fasaden som kan nås av personer og som ikke krever diffusjonsåpen overflatebehandling.

INNVENDIGE OVERFLATER* 97

Alle overflater innendørs skal ha mekanisk styrke tilpasset forventet belastning for rommets bruk (støt og last). Materialer og utførelse skal være robust og tåle hard bruk. Dette gjelder gjennomgående for hele bygget og alle bestanddeler.

INNVENDIGE GLASSFELT* 654

Alle innvendige glassfelt skal ha sikkerhetsglass, og skal markeres for å unngå personskader.

RENHOLD* 736

Horisontale flater over 1,7 m høyde skal unngås innendørs. Forhold som vanskeliggjør renhold skal unngås. Dersom kanalføringer legges åpent skal prosjektet inkludere en plan for spesialrenhold.

HIMLINGER* 324

Himlinger skal være støvavvisende. Himlingsplater skal ikke avgi fiber.

VEGGER* 593

Vegger skal være tilrettelagt for fleksibelt oppheng av ting som bilder, enkelthyller og dekorasjoner, i alle rom for varig opphold samt i fellesarealer og eventuelle personalarealer. Det vil si at man skal kunne henge opp på hele veggen, ikke bare der det er stendere. Veggen skal tåle 30 kg per skrue. Vegger og hjørner skal være sikret mot slitasje fra mekanisk påkjenning på utsatte steder.

GULV* 98

På gulv skal det være sklisikre, slitesterke og rengjøringsvennlige materialer tilpasset funksjonene i de enkelte rom. Gulvene skal være jevne og behagelige å gå på. Teppegulv skal ikke benyttes.

LYD OG STØY 702

Alle rom skal oppfylle krav til lydklasse C ihht NS8175.

3.7.1 Dører

UTFORMING* 110

Alle dører skal sikres mot slitasje fra mekanisk påkjenning. Der annet ikke er spesifisert, skal det leveres dører med dørvrider, men ikke låssylinder. Låsbare rømningsdører skal være med knappvrider eller elektrisk lås (med nødåpner).

3.7.2 Vinduer

ÅPNINGSBARE* 656

Åpningsbare vinduer skal være innadslående, kunne settes i sikker lufteposisjon og ha barnesikring.

SOLSKJERMING* 608

Vinduer som er utsatt for direkte sollys skal ha utvendig solskjerming. Solskjermingen skal ha robust utførelse, og gi dagslys og utsyn også når den er i bruk.

PLASSERING 75

I oppholdsarealer for barn skal vinduenes plassering og utforming sikre utsyn for små barn.

3.8 Fast inventar

KJØKKENINNREDNING* 598

Kjøkkeninnredningen skal være vegghengt og skal gå til tak, eventuelt med foring av hensyn til renhold. Benkeplaten til kjøkkenet skal være enkel å rengjøre. Det skal være kontrastfarge på kjøkkenbenken til skap / vegg. Det skal være minimum halvannen oppvaskkum (oppvaskkum og grønnsakskum) heldekkende og i rustfritt stål. Oppvaskkum leveres med løs propp. Det skal leveres svingbar kran som ikke kan svinge utenfor kummen med blandebatteri av ettgreps type.

Det skal settes av plass i kjøkkeninnredning til hvitevarer (hvilke er beskrevet under det spesifikke areal som skal ha kjøkkeninnredning), slik at disse kan monteres og skiftes ut uten å måtte rive eller bygge om kjøkkeninnredningen.

Ved takhøyde over 2,4 meter skal behov for foring / kjøkkenskap til tak vurderes som del av prosjekteringen. For det enkelte areal som skal ha kjøkkeninnredning må det spesifiseres hva slags hvitevarer det skal settes av plass til.

REOLER, HYLLER OG SKAP* 603

Der det er angitt at reoler eller hyller skal leveres, skal de tåle en punktbelastning på minimum 80 kg i ytterkant med mindre annet er angitt på det enkelte krav. Dersom vegghengt reol/hylle skal ha støttefot, skal denne være minimum 15 cm høy av hensyn til renhold.

MØBLER* 604

Fastmonterte møbler skal være robuste, flammehemmende og enkle å rengjøre.

FASTMONTERT 573

Alt fastmontert inventar skal leveres med robust kvalitet beregnet for bruk i barnehage.

4 Base- og temarom

BASEROM 2

Areal i base hvor hvert barn har sitt faste oppholdssted. Det skal være plass til lesestol i basen. Baser skal ikke være gjennomgangsrom.

Baser skal ligge i tilknytning til felles leke- og oppholdsareal og ha enkel tilgang til toaletter og stellerom. Det skal være enkelt å orientere seg fra inngang og garderobe til baserommene.

Der det ikke er direkte tilgang til servant rett utenfor baserommet, skal det settes opp servant i voksenhøyde i baserommet.

Det skal settes av plass til lading av elektrisk rullestol med nødvendig stikk lett tilgjengelig fra minst 1 base. Denne plassen skal holdes utenom netto leke- og oppholdsareal.

4.1 Temarom

ROM FOR GROVMOTORISK AKTIVITET 6

Skal være et eget rom. Skal være tilrettelagt for grovmotorisk aktivitet og bevegelse.

Skal være fleksibelt for bruk til andre funksjoner når ikke i bruk.

Plasseres som del av felles leke- og oppholdsareal.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Ribbevegg, klatretau og klatrevegg

Omfang og utforming av denne type areal må avgjøres endelig gjennom brukermedvirkning i utforming av bygget.

FORMINGSROM 8

Skal være et eget rom. Skal være tilrettelagt for ulike enkle formingsaktiviteter.

Skal være fleksibelt for bruk til andre funksjoner når ikke i bruk.

Plasseres som del av felles leke- og oppholdsareal. Direkte tilknytning til materiallager.

Følgende fast inventar skal leveres:

Enkel kjøkkeninnredning med oppvaskkum, underskap og overskap, ca 3 løpeter.

Dette arealet er delvis våtrom. Det skal settes opp vaskeremme med 3 kraner i barnehøyde med bakplate (min 400 mm høy) i rustfritt stål, utført i ett stykke.

Det skal monteres 2 stikk over kjøkkenbenken.

Omfang og utforming av denne type areal må avgjøres endelig gjennom brukermedvirkning i utforming av bygget.

ROM FOR FORDYPNING OG KONSENTRASJONSKREVENDE AKTIVITET 9

Skal være egne rom i fellesarealene. Avskjermet og tilrettelagt for små grupper på 2-3 barn og personale for fordykning og rolige aktiviteter.

Skal være fleksibelt for bruk til andre funksjoner når ikke i bruk. Skal også kunne benyttes som samtalerom.

Plasseres som del av felles leke- og oppholdsareal.

Det skal monteres minst 3 stikk i rommet.

Omfang og utforming av denne type areal må avgjøres endelig gjennom brukermedvirkning i utforming av bygget.

HVILE/AVSPENNING OG SOVEPLASS 12

Skjermet for støy fra annet leke- og oppholdsareal. Det skal settes av tilstrekkelig plass til at flere små barn hviler samtidig på madrasser på gulvet. Skal være fleksibelt for bruk til andre funksjoner når ikke i bruk. Plasseres i nærheten av basene.

Omfang og utforming av denne type areal må avgjøres endelig gjennom brukermedvirkning i utforming av bygget.

5 Fellesareal

FELLESAREALER 13

Fellesarealer og temarom skal utformes med de ulike funksjonene som beskrives videre i kapitlet innlemmet. De ulike funksjonene kan være i i samme rom/areal, men skal ivareta de ulike funksjonene som er beskrevet. Skal ligge sentralt i barnehagen i nærheten av kommunikasjonsareal og lett tilgjengelig for alle baser.

GROVGARDEROBE 14

Det skal være egen plass for oppbevaring av yttertøy og skotøy til hvert enkelt barn, samt plass til oppbevaring av vognposer og lignende. Det skal være tilrettelagt for av- og påkledning for flere barn og voksne samtidig. Det skal være plass for oppbevaring av kjeledresser og annet arbeidstøy for personalet. Arealer og funksjonalitet må sees i sammenheng med fingarderoben.

Direkte adkomst til utendørs lekeområde og til toalett, men ikke som del av trapperom. Skal ligge i tilknytning til fingarderoben.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Knaggrekker for oppbevaring og tørking av kjeledress, regntøy og yttertøy for både voksne og barn

- Vegghengte hyller for støvler og utesko

- Vegghengte hyller / skap for oppbevaring av vognposer og lignende

Det skal legges vegg-til-vegg matter, innfelt i gulv.

Vegg bak knaggrekker skal kles med vannbestandig plate eller lignende som er enkel å rengjøre.

Det skal være plass til en benk som voksne kan sitte på for på/avkledning.

FINGARDEROBE 16

Skal dimensjoneres etter antall storbarnsekvivalenter som skal benytte den. Det skal være tilstrekkelig areal for av- og påkledning for barn og nødvendige voksne på samme tid, med plass for passasje samtidig. Arealer og funksjonalitet må sees i sammenheng med grovgarderoben, og skal ikke være del av trapperom.

Plasseres i tilknytning til grovgarderober og baser.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Oppbevaringsløsning for hvert enkelt barn (tilsvarende antall storbarnsekvivalenter som fingarderoben skal dekke) som ivaretar behovet for å kunne henge opp sekk og jakke, oppbevare ekstra skift av ulik sort (minst to rom for oppbevaring), og oppbevaring av annet personlig utstyr med lukket front. Det skal være et sted for barnet å sitte i tilknytning til oppbevaring av egne ting, samt et sted å oppbevare innesko.

Det skal settes opp vaskeremme med 3 kraner i barnehøyde med bakplate (min 400 mm høy) i rustfritt stål, utført i ett stykke.

Det skal monteres nødvendige stikk for kjøleskap.

Det skal være plass til kjøleskap som kan åpnes/lukkes uten å komme i konflikt med barn/voksne som kler av/på seg.

KJØKKEN 17

Plasseres i nærhet / tilknytning til felles spiserom, men regnes som separat areal. Det skal være visuell kontakt mellom kjøkken og spiseplass. Det skal etableres ett hovedkjøkken per etasje.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Arbeidsbenk / øy med dyp trappesats på barnas side, slik at de kan delta i gjøremål på kjøkkenet
- Benkeplate med 2 separate vaskekummer, en for ren og en for skitten sone. Kran med uttrekkbar tut på vask i skitten sone. Vaskekum i skitten sone må være stor nok til at store gryter kan rengjøres og armatur ikke kommer i veien for dette.
- Servant for håndvask atskilt fra skitten sone
- Låsbart høyskap
- Låsbare underskap / skuffer
- Overskap til kjøkkenutstyr, glass etc.
- Avtrekkshette (plassert over kokeanretning)

Det skal være belysning under overskap og under ventilator.

Det skal være nødvendig opplegg for oppvaskmaskiner.

Det skal monteres nødvendige stikk for hvitevarer, samt 2 ekstra stikk over kjøkkenbenk. Det skal etableres en tidsbryter/timer ca 1,8 meter over gulvet i nærheten av komfyren som kan ta hovedstrømmen til komfyren og stikkene over kjøkkenbenken.

I kjøkkeninnredning skal det settes av plass til komfyr/koketopp med plass til store kjeler, kjøle- og frysenskap, og stekeovn (med pyrolyse) og oppvaskmaskiner (på sokkel med høytemperaturprogram) i riktig ergonomisk høyde for voksne. Det skal være god plass til avfallshåndtering og kildesortering. Det skal være plass til mattraller på hjul i henhold til antall baser (1 tralle per 2 baser).

Det må detaljeres antall hvitevarer det skal settes av plass til på kjøkken, og eventuelle føringer for antall kjøkken, ref arealskjema.

SPISEPlass / ROM 19

Skal kunne fungere som et fellesareal hvor aktiviteter som krever stor plass foregår.

Plasseres i nærhet/tilknytning til kjøkken.

Det skal settes opp vaskerenne med 3 kraner i barnehøyde med bakplate (min 400 mm høy) i rustfritt stål, utført i ett stykke.

STELLEROM 24

Det skal være ett stellerom per 2 baser, med minimum to stelleplasser. Det skal være innsyn fra voksenhøyde.

Skal være tilgjengelig for alle basene og felles leke- og oppholdsareal. Det skal være minimum ett stellerom per etasje der det er aktuelt. Skal ligge i tilknytning til toaletter.

Følgende fast inventar skal leveres:

- minst 2 stellebord med hev/senk-funksjon med integrert vask med kran med uttrekkbar tut

- skap / hyller for oppbevaring

Det skal monteres 1 stikk ved hvert stellebord.

Det skal være plass i rommet for stor avfallsbeholder.

6 Personalareal

PERSONALOMRÅDE 28

Personalarealer dimensjoneres i forhold til forventet antall ansatte. Personalområdene skal være samlokalisert, men personalgarderobe og -dusj trenger ikke å være tilknyttet dette området. Atkomst til personalområdet skal ikke skje gjennom barnas fellesareal eller baser. Det skal være adgangskontroll.

6.1 Administrasjon

KONTOR / ARBEIDSPASSER 29

Skal være tilrettelagt for administrativt arbeid. Det skal være en arbeidsplass per base, i tillegg til kontor for ledelsen. Plasseres i personalområdet. Belysning skal tilpasses til arbeidsplassenes plassering. Det skal monteres minst to stikk og i tilknytning til hver arbeidsplass, også på kontor.

6.2 Personalrom

MØTEROM 30

Antall møterom dimensjoneres etter antall baser. 1 møterom skal være lydisolert slik at konfidensielle samtaler kan gjennomføres. Plasseres i personalområdet. Det skal monteres minst 4 stikk for tilkobling av datamaskin, projektor / skjerm og lignende. Det skal være minst 4 datauttak.

PAUSEROM MED KJØKKENFASILITETER 574

Rommet skal kunne benyttes til pause, møte og for enkel mattilberedning. Plasseres i personalområdet. Følgende fast inventar skal leveres:
- Kjøkkeninnredning minst 2 meter benkeplass med over- og underskap og kjøkkenvask. Det skal settes av plass til oppvaskmaskin, kjøleskap og mikrobølgeovn.
Det skal være belysning under overskap i kjøkkeninnredningen. Det skal monteres nødvendige stikk for hvitevarer, samt minst 2 stikk med tidsbryter over kjøkkenbenk .

6.3 Garderobe/Dusj/Toalett

PERSONALGARDEROBE* 653

Det skal være garderobeanlegg med dusj og toalett dimensjonert for personalgruppen. Personalgarderoben skal være tilpasset rullestolbrukere. Det skal være minst ett toalett med universell utforming i tilknytning til garderoben. I bygg med kantine / storkjøkken skal det være egen garderobe for kjøkkenpersonale, uten krav om universelt utformet toalett eller dusj.

Det skal leveres et antall låsbare halvskap med skråtak og benk foran, dimensjonert for at alle ansatte skal ha tilgang til et låsbart skap i garderoben når de er på jobb.

Det skal leveres universelt utformet servant. Dusj leveres i henhold til krav til dusj i garderobe.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres minst 1 stikk ved speil i garderoben, tilgjengelig fra sittende stilling.

Dimensjonering av garderobeanlegg med tilhørende dusj og toalett må vurderes avhengig av antall ansatte, om det skal skiftes til arbeidstøy, om det er kantinepersonale, osv. Det vil ikke alltid være nødvendig med dusj i tilknytning til garderobe, men det anbefales for å tilrettelegge for at ansatte skal kunne sykle til og fra arbeidet.

TILRETTELEGGING FOR SPYLING / VASK ETTER TOALETTBESØK 756

Minst ett personaltoalett, tilgjengelig for begge kjønn, skal tilrettelegges for vask nedentil, for eksempel ved opplegg for hånddusj ved toalettet eller stikk og varmtvann for montering av spyl/tørk-toalett.

7 Kommunikasjonsareal

SKJERMING AV INNGANGSPARTI* 726

Inngangsparti skal utføres med skjerming mot vindtrykk.

TRAPP* 619

Hovedtrapper utføres med rette løp, tette trinn, hvileplan, vaskekant, sklisikring og 100 mm sokkel i materiale med støydempende effekt. Rekkverk skal føres lenger enn trapp, både ovenfor og nedenfor trappen.

TRAPP 39

Trapper som leder til leke- og oppholdsarealer for barn skal sikres med grind eller løsning med tilsvarende funksjon. Sikringen skal ivareta krav til brannsikkerhet og rømning.

LØFTEPLATTFORM* 40

Løfteplattform aksepteres i stedet for heis.

Kravet gjelder kun ved rehabiliteringsprosjekter.

Ved rehabilitering kan det være meget kostnadskrevenne å sette inn heis. Da aksepteres løfteplattform eller lignende løsning i stedet.

INNGANGSPARTIER 38

Hovedinngangen skal være tydelig markert og oversiktlig. Overgangssonen mellom ute og inne skal ha fast dekke med trinnfri atkomst.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Fotskraperister foran inngangsdør(er)

Ved inngang til grovgarderobe fra utendørs lekeområde skal det plasseres utekran med rist og kum ved inngangsdør.

Det skal være adgangskontroll.

Innenfor hovedinngangen skal det settes opp strøm og datauttak for elektronisk informasjonstavle.

8 Støtteareal

BELYSNING* 674

Belysning i støtteareal skal være bevegesstyrt dersom ikke annet er angitt. I rom uten dagslys skal tidsintervall være minimum 10 minutter. Felles toaletter skal ha tidsintervall minimum 1 time.

8.1 Toaletter

ANTALL TOALETTER* 673

Antall toaletter dimensjoneres etter antall ansatte og antall brukere av bygget.

Her må hensyntas eventuelle spesielle behov basert på brukergrupper osv. Merk krav i arbeidsplassforskriften § 3-7 knyttet til ansattoaletter. Detaljeres i det enkelte prosjekt.

TOALETT FOR BARN 21

Det skal være toaletter i direkte tilknytning til grovgarderober, i tilknytning til stellerom, og i fellesarealer. Det skal være toalett med direkte inngang fra uteområdet.

I tilknytning til stellerom skal det være toalettbasen. Toaletter for barn skal ha innsyn fra voksenhøyde. Basene må være store nok til at det er plass for en voksen å følge med inn. Toalettene skal være tilpasset barnehøyde.

Andre toaletter monteres med vanlige toaletter.

8.2 Lager

MATBOD / LAGER TIL KJØKKEN 20

Matbod skal benyttes til oppbevaring av tørrmat.

Lokaliseres i direkte tilknytning til kjøkkenet.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Justerbare hyller for oppbevaring og lagring av mat, min 60 cm dype, dekker minst en langvegg

Belysning i tak plasseres slik at den ikke kommer i konflikt med øverste hylle.

Det skal være fast himling.

Det skal være adgangskontroll.

Det må vurderes om deler av areal til matbod skal gjøres om til kjølerom. Dette er kun aktuelt i de største barnehagene.

INNENDØRS LAGER 27

Det skal være 1 lager per 2 baser.

Følgende fast inventar skal leveres:

- Justerbare systemhyller, min 30 cm dype, som dekker minst en langvegg

Belysning i tak plasseres slik at den ikke kommer i konflikt med øverste hylle.

Det skal være fast himling.

UTEBOD / LAGER FOR BARNEHAGENS UTSTYR 47

Det skal settes opp utebod for utendørsleker som trehjulssykler, akebrett, bøtter og spader, og for oppbevaring av barnehagens turvogner og HC-hjelpemidler.

- Skal ligge innenfor inngjerdet areal.
- Følgende fast inventar skal leveres:
 - Fastskrudd lagringsplass på vegg
- Det skal være dørvrider og påmontert hengsel for hengelås.
- Det skal monteres minst ett stikk.

Dimensjonering av utebod avhenger av barnehagens størrelse, samt omfang på uteareal, osv. Dimensjoneringen må presiseres før man sender kravet ut i markedet.

8.3 Renhold

RENGJØRINGSSENTRAL* 26

Det skal være nødvendige rom og innredning for et rasjonelt renhold av bygget. Dette skal samsvare med behov iht renholdsplan.

Følgende fast inventar skal leveres:

- 5 hyllemeter veggmontert hylle for oppbevaring av utstyr og vaskemidler
- Opphengsmulighet for langskaffet utstyr
- Låsbart skap for utstyr (bøtter, kluter, vaskemidler)
- Benk med underskap

Dette arealet er delvis våtrom. Det skal være utslagsvask i rustfritt stål med bøtterist og varmt/kaldt vann og avløp. Det må være plass for å fylle 10 l bøtte i vasken.

Det skal være opplegg for vaskemaskin og tørketrommel.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres nødvendige stikk for vaskemaskin og tørketrommel på egen kurs, samt stikk for eventuelt kjøleskap for mopper. Det skal monteres 1 ekstra stikk over arbeidsbenk.

Det skal være plass til vaskesøyle / vaskemaskin og tørketrommel på sokkel, samt kjøleskap.

Omfang og plassering av rengjøringsarealer må vurderes i det enkelte prosjekt, avhengig av byggets utforming. Det anbefales å involvere renholdsfaglig kompetanse i dette arbeidet.

BØTTEKOTT* 315

Følgende fast inventar skal leveres:

- 3 hyllemeter veggmonterte hyller for oppbevaring av utstyr og vaskemidler
- Dette arealet er delvis våtrom. Det skal være utslagsvask i rustfritt stål med bøtterist og varmt/kaldt vann og avløp. Det skal være plass til å fylle 10 l bøtte i vasken.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres minst 1 stikk.

Det skal være plass i rommet til rengjøringstralle og annet rengjøringsutstyr.

Omfang og plassering av rengjøringsarealer må vurderes i det enkelte prosjekt, avhengig av byggets utforming. Det anbefales å involvere renholdsfaglig kompetanse i dette arbeidet. Merk at ved storkjøkken skal det være eget bøttekott/renholdsskap for kjøkkenet.

8.4 Tekniske rom

VENTILASJONSROM* 33

Rom for ventilasjonsaggregater, automatikktavler etc.

Det skal være enkel tilkomst med større komponenter utenfra samt for daglig drift og vedlikehold.

Dette arealet er delvis våtrom. Det skal være rustfri utslagsvask med bøtterist (med plass til 10 l bøtte), blandebatteri, slangekran m/spyleslange og slangeholder og sluk i gulv.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres nødvendige stikk for utstyr i rommet, samt 2 ekstra stikk. Det skal være tilstrekkelig datauttak i rommet for sentral styring av anlegg.

Det skal være tilstrekkelig plass for ventilasjonsaggregat, pumper, ledninger, samt inspeksjon og service av disse.

VARMESENTRAL* 34

Rom for sentralfyr, varmeveksler, varmepumpe eller tilsvarende.

Det skal være enkel tilkomst med større komponenter utenfra samt for daglig drift og vedlikehold.

Dette arealet er delvis våtrom. Det skal være rustfri utslagsvask med bøtterist (med plass til 10 l), blandebatteri, slangekran m/spyleslange og slangeholder og sluk i gulv.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres nødvendige stikk for utstyr i rommet, samt 2 ekstra stikk. Det skal være tilstrekkelig datauttak i rommet for sentral styring av anlegg.

Det skal være tilstrekkelig plass for relevant utstyr samt inspeksjon og service av disse.

HOVEDTAVLEROM / TAVLEROM* 395

Det skal være en hovedtavle per bygg, enten montert innfelt i vegg med utadslående dør eller som eget rom. Supplerende tavlerom ved behov.

Plasseres hensiktsmessig ift tilførsel fra utvendig nettstasjon / trafo.

Ved eget rom skal det være gummimatter på gulvet.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres nødvendige stikk og minst 2 datauttak.

DATAROM / SERVERROM / HOVEDFORDELING IKT* 155

Det skal avsettes plass i godt ventilert/avkjølt rom til patchepanel, alarmsentral (innbrudd), SD-anlegg, adgangskontroll og annet kommunikasjonsutstyr. Skal være sentral hovedfordeling for IKT, med plass til nødvendige servere og annet utstyr. Se også krav til teknologi og infrastruktur.

Skal ha atkomst utenfra og være skjermet fra hovedinngangen, men nært heis.

Arealet skal være kjølt med mulighet for å styre temperatur og luftfuktighet.

Det skal være adgangskontroll.

Det skal monteres nødvendige datauttak og stikk for alt utstyr.

8.5 Avfallshåndtering

AVFALLSHÅNDTERING* 394

Det skal etableres en løsning for avfallshåndtering / oppbevaring. Størrelse og løsning skal tilpasses antall brukere. Henting av avfall skal kunne foregå uten kjøring over byggets gangareal, men det skal sikres god tilgang for renovasjonsbil. Ved både husholdningsavfall og næringsavfall skal det være separate løsninger for avfallshåndtering.

Ved eget hus eller rom skal det være generell belysning styrt av bevegelsessensor, arealet skal være skadedyrsikkert, og det skal være utslagsvask med bøtterist og spyleslange, samt sluk i gulv, med utførelse som delvis våtrom.

Det skal monteres nødvendige stikk og datauttak for avfallsløsningen.

Løsning må foreslås i prosjektering. Se til "En veileder for plassering og valg av renovasjonsløsninger" fra Renovasjonsetaten. Ved behov kan Renovasjonsetaten kontaktes for råd og veiledning i forhold til tekniske avfalls løsninger og kildesortering. Vurdering av løsning må gjøres ut fra en kost/nyttevurdering.

9 Utendørsareal

TERRENG OG ØKOLOGI* 370

Eksisterende terreng skal utnyttes best mulig.

All tilslutning til bygg skal gjøres slik at bygget faller naturlig inn i terrenget.

Det skal tas hensyn til biologisk mangfold.

Det skal benyttes planter som er hardige og krever lite stell og som er kjent i det lokale eller regionale artsmangfoldet, helst insektsvennlige planter. Giftige og allergifremkallende planter skal ikke benyttes. Ved valg av vegetasjon skal hensynet til astmatikere og allergikere vektlegges, og typisk allergihyppige planter som hassel, bjørk og or skal ikke plantes nær atkomstveier, inngangsparti, luftinntak for ventilasjonsanlegg og vinduer som brukes til lufting. Trær skal plasseres slik at de ikke vil gripe inn i bygget når de vokser til.

HÅNDTERING AV OVERVANN* 82

Overvann skal håndteres på egen tomt. Det skal være åpen og lokal overvannshåndtering med infiltrasjon til grunnen. Veileder fra Vann- og avløpsetaten om håndtering av overvann følges (se <http://www.vann-og-avlopsetaten.oslo.kommune.no/>).

Åpne overvannsrenner, -rister og kumlokk skal fortrinnsvis plasseres utenfor gangsoner. Der dette ikke er mulig skal rister og kumlokk legges i plan med overflatedekke og ha en utforming som hindrer at hjul setter seg fast eller ha en utforming som hindrer ferdsel og fremkommelighet eller kan gi snublefare.

LOKAL OVERVANNSHÅNDTERING 642

Løsninger for lokal overvannshåndtering utstyres med sandfang.

BELYSNING* 629

Utendørsbelysning skal styres av en kombinasjon av astrour og bevegelsessensor, med mulighet for overstyring. Portrom og gårdsrom belyses med særlig vekt på gangarealene. Belysning monteres 3 meter over bakken der det er risiko for hærverk. Belysningsanlegget utformes for å kunne ivareta tilgjengelighet og sikkerhet.

Belysningen skal tilpasses belysningen av tilstøtende arealer og ikke direkte mot vindu. Denne skal heller ikke være blendende for synshemmede/svaksynte. Belysningsarmaturene skal være robuste og ha en utførelse som gjør montasje/ nedtaking og istandsetting av skjerm/raster, lyskildeskift og renhold lett å utføre.

Det er vedtatt egne Retningslinjer for belysning i sentrum av Oslo kommune (Bystyrets vedtak 104/2011 Belysningsplan for Oslo sentrum). Ved bygg som skal oppføres i sentrum må kravene i denne gjøres gjeldende.

DEKKER* 643

Ved valg av dekker skal egnethet i forhold til både aktivitet og vedlikehold vurderes. Det legges vekt på variasjon i dekketyper. Veier og plasser skal ha fast overflate.

REKKVERK* 724

Rekkverk skal være 1,2 m høyt og ha håndløpere i 2 høyder. På takterrasser skal utvendig rekkverk være 2 m høyt og være sikret mot klatring.

AVFALLSBEHOLDERE* 664

Det skal settes opp avfallsbeholdere i egnet monn til størrelsen på utearealet. Avfallsbeholderne skal være fastmontert og enkle å tømme, og som bidrar til økt kildesortering og som ivaretar helse og sikkerhet for brukere og renovatør.

Dimensjonering / antall må defineres i det enkelte prosjekt. Husk at det også må være en plan for hvem som skal tømme disse.

UTEKRAN* 579

Det skal monteres frostsikker utekran med tilleggsavstengning ved inngangsparti.

UTEOMRÅDE 41

Uteområdet skal være skjermet mot trafikk, støy og forurensning. Skal være inngjerdet med flettverksgjerde i høyde minimum 1,6 meter. Det skal være plass for låsbar strøkkasse plassert ved porten på utsiden av gjerdet. Hele uteområdet skal være opplyst. Det skal være fast dekke rundt hele bygget på minimum 2 meter.

GJERDE OG PORTER 734

Åpning mellom portene og portstolper, samt mellom gjerdet og bakken, skal være maksimum 90 mm. Gjerdestolper og trådbindingene/knutene skal være på gjerdets utside. Gjerdet skal ha todelt port for innkjøring for større kjøretøy med total portbredde minst 2 m. Det skal være gangporter i tillegg. Portene skal ha dobbel barnesikker låsemekanisme.

9.1 Trafikk og parkering

DIMENSJONERING AV UTVENDIGE VEIER OG PLAGSER* 645

Dimensjonering av utvendige veier og plasser skal følge Brann og redningsetatens veileder for tilrettelegging for brann- og slökkemansskaper.

PARKERING* 42

Parkering for bil og sykkel utformes og dimensjoneres iht relevant parkeringsnorm fra Plan- og bygningsetaten. Det skal etableres ladestasjon med fast kabel (type 2) for elbil i tilstrekkelig avstand til byggverk for å hindre brannsmitte.

Det skal leveres nødvendige sykkelstativer, utformet slik at syklene kan låses fast.

Hele parkeringsområdet skal være opplyst.

Parkeringsareal skal ha fast dekke egnet for bilkjøring.

Det må presiseres antall elbilplasser i det enkelte prosjekt.

9.2 Lekeområde

UTENDØRS LEKEAREAL 44

Lekearealet skal være oversiktlig og må kunne deles inn i mindre arealer skjermet fra hverandre. Lekearealet skal ivareta både rolige aktiviteter samt mer aktiv lek, med ulike motoriske utfordringer for hele barnegruppen.

Sandkasser/sand skal være minst 15 m fra inngangen. Sklier skal ikke vende mot syd eller mot vegg. Vann skal ledes bort fra lekearealene på mest mulig effektivt vis.

Skal ligge innenfor inngjerdet areal.

LEKEAPPARATER* 45

Lekeapparater skal være godkjent iht. Lekeplassforskriften og CE-merket. Eventuelle ballbaner skal beskyttes med ballnett.

SANDKASSER 647

Sandkasser skal dreneres og ha byggbar sand.

9.3 Annet

OVERBYGGET SOVEPLASS 43

Det skal være en overbygget plass, skjermet for sol, med plass til barnevogner hvor barn kan ligge og sove.

Skal ligge innenfor inngjerdet areal.

Kravet må detaljeres avhengig av størrelse på barnehage / antall småbarnsavdelinger.

10 Areal skjema

Areal- type	Areal- beskrivelse	4 baser			6 baser			8 baser			Kommentar
		Antall	Kvm	Totalt	Antall	Kvm	Totalt	Antall	Kvm	Totalt	
Netto lærings- og lekeareal (NLA)	Baserom	4	30	120	6	30	180	8	30	240	1 rom per base. Fordeling mellom felles-arealer og baser må vurderes i hvert prosjekt.
	Temarom (fellesareal)	4	15	60	6	15	90	8	15	120	
	Spiseplass (fellesareal)	4	16,5	66	6	16,5	99	8	16,5	132	
	Fingarde-rober (del av fellesareal)	4	10,5	42	6	10,5	63	8	10,5	84	
NLA Sum				288			432			576	
N	Kjøkken	1	26	26	1	46	46	1	52	52	Antall tilpasses prosjektet, kvadratmeter gjelder.
N	Grovgarde-rober	1	33	33	1	49	49	1	65	65	
N	Fingarde-rober	4	4,5	18	6	4,5	27	8	4,5	36	
N	Stellerom	2	10	20	3	10	30	4	10	40	1 stk med 1 toalett og 2 stellebenker per 2 baser
N	HC-toalett	2	5	10	2	5	10	3	5	15	
N	Toaletter	5	2	10	8	2	16	1 1	2	22	
N	Møterom	1	11	11	2	11	22	3	11	33	
N	Pauserom	1	20	20	1	28	28	1	40	40	
N	Kontorer	1	12	12	2	10	20	1	28	28	Ved 8 baser, 3 kontorer
N	Arbeids-plass/-stasjon for ansatte	4	2	8	6	2	12	8	2	16	
N	Personal-garderobe	1	9	9	1	14	14	1	18	18	
N	Personal WC/dusj	2	5	10	2	5	10	3	5	15	
N	Lager/ kopirom	3	3	9	4	3	12	5	3	15	
N	Matbod	1	5	5	2	5	10	2	5	10	
N	Renholds-sentral	1	13	13	1	15	15	1	15	15	13 kvm i en etasje, 2 kvm per

Standard kravspesifikasjon 2015 – Barnehage

											øvrige etasje
	Sum nettoarealer eks NLA			214			321			420	
Brutto areal	Øvrige arealer	1	126	126	1	188	188	1	249	249	Estimert kvm med utgangspunkt i B/N faktor på 1,25
	Sum bruttoarealer			126			188			249	
	Funksjonsareal sum			628			941			1245	
	Funksjonsareal per storbarnsekvivalent (SBE)			8,72			8,72			8,65	
Utendørsareal	Utendørs lekeareal	1	1728	1728	1	2592	2592	1	3456	3456	
Utendørsareal	Øvrige utearealer										800-1300 kvm

11 Luftmengdetabell

VAV = Variable Air Volume

CAV = Constant Air Volume

Areal, funksjon	Varmegjenvinner				Luftmengde			Luftfordeling		Styring	Aktivitet	Spesialventilasjon
	Roterende	Plate, kryss	Batteri	Plate m/ varmepumpe	Per person	Material per kvm	Prosess per rom	Omrøring	Fortrengning			
Generelt												
Alle areal uten spesifikasjon	x				25	7,2	0	x		VAV, CO2 og temp	Stille	
Netto lærings- og lekeareal (NLA)												
Baserom, rom for grov-motorisk aktivitet	x				50	7,2	0	x		VAV, CO2, temp, bevegelse	Høy	
Formingsrom	x				50	7,2	400 ved maling, etc	x		VAV, CO2, temp, bevegelse	Høy	
Andre temarom	x				50	7,2	0	x		VAV, CO2, temp, bevegelse	Høy	
Spiseplass (fellesareal)	x				25	7,2	0	x		VAV, CO2, bevegelse, tidsstyring		
Fellesareal												
Kjøkken	x				50	7,2	400	x		VAV, CO2, bevegelse, tidsstyring, undertrykk	Middels	Avtrekkshette 450 m3/h, oppvaskmaskin/s team 170 m3/h
Garderobe for barna	x				25	7,2	0	x		VAV, temp, bevegelse	Stille	
Stellerom	x				25	7,2	100			CAV, undertrykk		
Personalareal												
Kontorer, møterom, grupperom	x				25	7,2	0	x		VAV, CO2 og temp, tidsstyring	Stille	
Pauserom med kjøkken-fasiliteter	x				25	7,2	0	x		VAV, CO2 og temp	Stille	Avtrekkshette 170 m3/h
Toalett med dusj	x				50	15	0			CAV, undertrykk	Stille	

Kommunikasjonsareal												
Hovedinngang	x				25	7,2	(200)	x		CAV	Stille	
Korridor, trapp	x				25	7,2	0	x		CAV	Stille	
Heis	x				0	7,2	0	x		CAV	Stille	
Støtteareal												
Garderobe	x				25	15	0			VAV, CO2, temp og fuktighet, undertrykk	Stille	
Toaletter for barna	x				25	7,2	0			CAV, undertrykk	Stille	
Lager for mat (ink kjøle/fryserom)	x				0	7,2	200	x		CAV, overtrykk	Stille	
Lager / bod	x				0	7,2	0	x		CAV	Stille	
Rengjørings-sentral					0	15	500		x	VAV, fuktighet og bevegelse, minimumsdrift 20 % undertrykk	Stille	
Bøttekott	x				0	7,2	100		x	CAV, undertrykk	Stille	
Tekniske rom	x				0	7,2	0	x		CAV	Stille	Hovedtavlerom skal ha eget avtrekk. For IKT-rom forutsettes kjøling.
Avfallsrom					0	7,2				CAV, undertrykk	Middels	Eget avtrekk. (Gjelder kun dersom det skal være eget rom).

